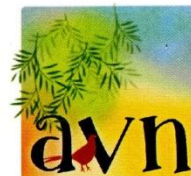

Algemene Vereniging voor Natuurbescherming

voor 's-Gravenhage en omstreken

Badhuisstraat 175 - 2584 HH 's-Gravenhage

www.AVN.nl info@AVN.nl 070 33 88 100

Aan Omgevingsdienst Haaglanden

per e-mail: vergunningen@odh.nl.

Stadsecologen van Den Haag

per-e-mail

Den Haag, 27 maart 2026

Onderwerp: Besluit Ontheffing Wet Natuurbescherming Omgevingsdienst Haaglanden,
Soortenmanagementplan Den Haag, 01092985, 01092080, 01091783, 01091918, 01092744

Geachte mevrouw, mijnheer,

Het soortenmanagementplan voor Den Haag en het besluit Ontheffing Wet Natuurbescherming van de Omgevingsdienst Haagwinde dienaangaande liggen ter inzage tot en met 27 maart. De vijf berichten over ontheffingen voor het doden van vleermuizen en vogels veroorzaakten wat ophef onder onze leden. Het gaat hier echter juist om maatregelen de dieren te beschermen, gebaseerd op een onderzoek waar deze voorkomen.

Maar is dit onderzoek, zijn de voorgestelde maatregelen afdoende? Van een vleermuisdeskundige kregen we onderstaande lijst zwakheden/ verbeterpunten, die wij bij deze onder uw aandacht brengen.

Daarnaast vernamen wij, dat het in het besluit voorgeschreven betrekken van een ecooloog minder garantie biedt dan op het eerste gezicht lijkt, omdat dit geen beschermde titel is.

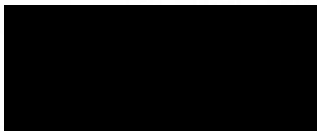
De deskundige schrijft: er zijn zeer veel inventarisaties uitgevoerd. Maakt gedegen indruk, maar er zijn nog lacunes te melden, op basis van een quickscan:

- Onderzoek. Meerdere vleermuis rondes door ZV (Zoogdierverseniging). Dwz goed beeld van de populatie trend van de gewone dwergvleermuis. NIET van laatvlieger en meervleermuis (want daarvoor is methode niet geschikt)
- Meerdere onderzoeken uitgevoerd door St. ZWGZH (Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland), met "eigen" methodiek, vooral rondjes fietsen in avond, inclusief aanvullend onderzoek laatvlieger. Zeer intensief en prachtig werk. Maar let op, eigen methodiek betekent dat onderzoekers een alternatieve methodiek uitvoeren, dan datgene wat als gouden standaard wordt beschouwd. Namelijk het vleermuisprotocol OF het grote gebieden protocol. Daarvan afwijken is jammer. Had ook her en der wijkgerichte ochtend rondes gedaan op sommige hotspots, dan had de methodiek ook voor alle soorten gewerkt. Ergo, nu goed beeld van soorten die je in de avond kunt waarnemen. Dus laatvlieger en dwergvleermuis. NIET de meervleermuis, grootoor en baardvleermuis.

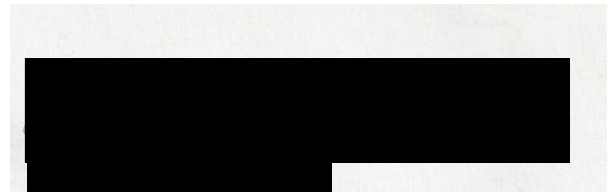
- Nader onderzoek ecoresult in 2 wijken. Doelsoort hier dwergvleermuis. Methodiek van NGB (Netwerk Groene Bureaus) gevolgd, dus wel ochtend rondes. Dit is ook te zien in het detail niveau van de resultaten. Met deze methodiek is kans op andere soorten ook aanwezig. Maar let wel: optimale periode ochtendronde dwergvleermuis en meervleermuis/baard is anders. Dus trefkans is lager dan optimaal. Maar het beeld is allicht beter dan zonder ochtendronde.
- Aanvullend telemetrie onderzoek 2 wijken voor laatvlieger. Goede aanvulling. Ook plekken gevonden die gemist waren. Waarom niet op meer plekken? Waarom niet meer soorten? Het doel zou moeten zijn hele netwerk van een soort in kaart brengen. Theoretisch heeft een kolonie laatvlieger gedurende een zomerseizoen een netwerk van 10-30 verblijfplaatsen, waarvan sommige belangrijker (frequenter en langduriger) gebruikt worden dan andere.
- Aanvullend massa winterverblijfplaatsen gezocht. Wederom goed. Doelsoort dwergvleermuis. Andere "overwinterende soorten" laatvlieger, meervleermuis, baardvleermuis, etc dus niet onderzocht
- Arcadis model berekening. Dat betekent extrapolatie op basis van beperkte en onvolledige data (immers: praktisch gezien zijn niet alle soorten onderzocht. En dan kan je dus niet extrapoleren op wat je niet weet).
- Is het reëel om te verwachten dat hier andere soorten (meervleermuis, baardvleermuis en grootoor) in huizen zitten? Antwoord ja. In Berkheide Meijndel zit de grootste winterpopulatie meervleermuizen van Europa. Ze zitten ook in het Westduinpark. Hoe komen ze daar? Met welke migratieroutes? Er staan enkele lijnen, maar om de stad door te moeten vliegen is het beeld verre van volledig. Migratie is 50 km, niet 200 meter. De lijnen die er nu staan ogen ernstig summier.
Winterpopulatie betekent vooral van augustus tot november paring, dan winterslaap, dan maart tot mei weer paring. Paring is in bunkers en lokaal in huizen, of iets minder lokaal (dwz huizen 50 km verderop). Er zijn nu nul huizen met meervleermuizen gevonden in Den Haag (logisch, want er is niet naar gezocht). Kans is zeer reëel dat die er wel zitten. Gezien een dergelijk grote populatie nabij wat onbegrijpelijk dat er eigenlijk geen gericht onderzoek naar deze soort is uitgevoerd.
- Baardvleermuis, grootoorvleermuis overwinteren volop in bunkers in Den Haag (ook deze soorten paren, zie eerder). Woont daarna hele zomer op diverse plekken, bomen maar ook in huizen. Er staan stippen in het bos, maar niet in wijken. Er is niet gericht gezocht. Maar mogelijkheid, er zijn automatische loggers gebruikt. Navragen of ergens in wijken soorten als baard en grootoor zijn waargenomen op die loggers. Want dat geeft een indicatie waar ze kunnen zitten. En dus aanknopingspunt voor nader onderzoek. Alle tracklogs in het bos zijn irrelevant voor deze vraag (want er is wel onderzoek gedaan op de landgoederen).
- Maatregelen. Plaatsen zonnepanelen wordt beschouwd als lichte maatregel. Let op: de temperatuur onder het dak wordt veel koeler, met name in het voorjaar. Daarmee wordt de functionaliteit van een verblijfplaats negatief beïnvloed. Voor huizen die dienen als kraamverblijfplaats (voor alle soorten) is dit zeer negatief. In feite gaat hiermee de functie van de kraamverblijfplaats verloren.
- Vergunning is afgegeven voor beperkte set functies, dat is goed. Let wel, wat dus NIET is gevonden mag dus vernietigd worden (zie genoemde soorten). Wordt de populatie trend nu goed gemonitord (is onderdeel van een SMP)? Antwoord = nee. Vleermuis is geen monitoringsmethode voor laatvliegers. Alle bekende verblijfplaatsen zouden hier ten minste 1x per jaar geteld moeten worden om een vinger aan de pols te houden. De gemeente Den Haag dus aanzetten een betere monitoring uit te voeren.

In de verwachting, dat bovengenoemde opmerkingen kunnen leiden tot een nog beter besluit en plan,

Met vriendelijke groeten,

Voorzitter AVN

Secretaris AVN